

Kehtestatud direktori kk 1-7/57
31.08.2023

MÄETAGUSE PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA

MÄETAGUSE 2023

Sisukord

1. Üldsätted.....	3
2. Kooli väärtused ja eripärad	4
2.1. Kooli väärtused	4
2.2. Kooli eripära	4
2.3. Kooli hümn, lipp ja vapp	4
2.4. Koolivorm.....	4
3. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid.....	5
4. Valdkondadesisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused.....	6
5. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted	6
6. Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted	9
7. Õppekorraldus, sh õppe korraldamise viisid.....	11
8. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline.....	14
9. Liikluskasvatuse teemad kooliastmeti, mis tulenevad riiklikes õppekavades sätestatud läbivast teemast „Tervis ja ohutus“, nende käsitlemise ulatus ning kavandatud liikluskasvatusalased tegevused	15
10. III kooliastmes läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord	18
11. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise kord	22
12. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord	28
13. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine.....	30
14. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus	32
15. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.....	33
16. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	34

Lisa 1 Keel ja kirjandus

Lisa 2 Võõrkeeled

Lisa 3 Matemaatika

Lisa 4 Loodusained

Lisa 5 Sotsiaalsained

Lisa 6 Kunstiained

Lisa 7 Tehnoloogia

Lisa 8 Kehaline kasvatus

Lisa 9 Valikaine „Karjääriõpetus”

Lisa 10 Valikaine „Informaatika”

Lisa 11 Valikaine „3D modelleerimine“

1. Üldsätted

- 1.1. Mäetaguse Põhikooli (edaspidi Kool) õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis annab ülevaate kooli väärtustest ja eripärast ning on aluseks koolis toimivale õppimisele, õpetamisele ja kasvatamisele.
- 1.2. Kooli õppekava kehtestatakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 17 lg 2, Vabariigi Valitsuse 01.09.2014. a määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“ § 24 alusel ning Vabariigi Valitsuse 08.03.2001. a määruse nr 89 „Laste liikluskasvatuse kord“ § 7 alusel, kooli eripärast, lastevanemate, õpilaste ja koolipidaja soovide ning materiaalsetest ressurssidest.
- 1.3. Kooli õppekava üldosas esitatakse:
 - 1.3.1. kooli väärtused ja eripära, kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid, valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused, üldpädevuste kujundamise ja õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted;
 - 1.3.2. õppekorraldus – tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti, sealhulgas § 15 lõikes 4 nimetatud tundide kasutamine, valikõppeainete ja võõrkeelte valik, eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti, riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused;
 - 1.3.3. õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline;
 - 1.3.4. III kooliastmes läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord;
 - 1.3.5. õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus;
 - 1.3.6. õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord;
 - 1.3.7. karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine;
 - 1.3.8. õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
 - 1.3.9. õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
 - 1.3.10. kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.
- 1.4. Kooli õppekava koosneb üldosast ja lisadest. Lisades esitatakse valdkonniti koondatud ainekavad.
- 1.5. Õppekava on väljundipõhine, st et rõhuasetus on õpilaste poolt õppimise kaudu õppeprotsessi lõpuks omandatavate õpitulemuste/pädevuste omandamisel ja nende hindamisel.
- 1.6. Kooli õppekava terviktekst on kättesaadav kooli veebilehel <http://www.maetaguse.edu.ee> ja paberkanalil koolis.

2. Kooli väärtused ja eripärad

2.1. Kooli väärtused

Koostöö - eduka õppe ja kasvatuses tehakse ühise eesmärgi nimel koostööd kõigi osapoolte vahel.

Vastutustunne - meie koolis vastutab igaüks oma valikute, tegude ja eesmärkide saavutamise eest.

Rakendame programmi „Kiusamisest vabaks!“ ning peame selle ettevõtmise väärtuseid - austus, julgus, hoolivus ja sallivus – ka kooli väärtusteks.

2.2. Kooli eripära

Meie koolis on kõik inimesed väärtuslikud. Õpilased saavad arendada oma võimeid ning nende eripärasid arvestatakse. Meil saavad õppida kõik: lapsed, lapsevanemad, õpetajad ja kogukond.

Meid ümbritseb mitmekesine õpikeskkond (loodus, mänguväljakud, IKT vahendid, käsitöömaja, huviringid, sportimisvõimalused). Vastavalt vajadusele korraldab kool koolitusi ka lastevanematele ja kogukonnale.

2.3. Kooli hümn, lipp ja vapp

Koolil on oma hümn. Hümnisõnad on kirjutanud Virve Osila, muusika Herbert Oert. Kooli hümn on osa kooli sümbolilisest. Hümn lauldakse aktuste ava- või lõpulauluna.

Kooli lipp on sinine, sellel on kuldse värviga Mäetaguse Põhikooli logo. Logo autoriks on kooli endine direktor ja õpetaja Tiit Saare. Logol on kujutatud kooli nime algustähti. Lippu kasutatakse kooli pidulike sündmuste puhul.

Kooli vapp sümboliseerib päike hariduse valgust, noorust ja ärkamist, päikesekiired üheksat koolikäimise kuud ja üheksat põhikooli klassi. Mäe tagant tõusev päike omakorda sümboliseerib nime Mäetaguse.

Vapi värvid on sinine, kollane ja roheline. Need tähistavad noorust, lootust, rikkust, valgust ja tasakaalukust, aga ka koolis käimise aastaegu: kuldne sügis, külm talv ja haljendav kevad. Kooli vapi autor on Tiit Saare. Kooli vapi ja värvid kinnitas Mäetaguse Vallavolikogu 28. detsembril 1994. aastal.

2.4. Koolivorm

Kooli õpilased võivad kanda koolivormi (vest, kardigan, pihikseelik, polosärk). Vormi kandmise eesmärgiks on hoida oma kooli tunnet. Kooli pidulikel üritustel kannavad õpilased soovituslikult vähemalt ühte koolivormi elementi. Väljaspool kooli toimuvatel sündmustel (konkursid, olümpiaadid) kannavad meie õpilased võimalusel kooli vesti.

3. Kooli õppe- ja kasvatusesmärgid

- 3.1. Kooli lõpetades on õpilane omandanud üld-, kooliastme- ja ainevaldkonnapädevused. Õppe- ja kasvatuses aineüleseks eesmärgiks on põhikooli riikliku õppekava § 4 lõikes 4 esitatud üldpädevuste, põhikooli riiklikus õppekavas § 7, § 9 ja § 11 kooliastmeti kirjeldatud pädevuste ning põhikooli riikliku õppekava valdkonnapädevuste kujundamine.
- 3.2. Kooli lõpetades on õpilane saavutanud riiklikes õppekavades esitatud õpitulemused. Põhikooli lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on kooskõlas kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldnõuetega: õpilasel, kes lõpetab põhikooli, on teadmised ainevaldkonnaalaste faktide kohta, põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused vastava teabe kasutamiseks, et täita ülesandeid ja lahendada probleeme, kasutades lihtsaid reegleid ja töövahendeid ning suutlikkus töötada ja õppida juhendamisel, kuid mõningase iseseisvusega.
- 3.3. Kool toetab iga õpilase individuaalset arengut.

Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

Koolis on loodud õpilastele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

Õpilastele on tagatud eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

Õppe- ja kasvatuses korraldamisel arvestatakse õpilaste individuaalsust õppetundides ja väljaspool tunde õppimist toetava hindamise, erinevate õppemeetodite ja –materjalide kasutamisega, täiendava tööga erineva võimekusega õpilastele (nt huviringid). Õpilaste individuaalset arengut toetatakse koostöös lapsevanematega arenguestluste läbiviimise kaudu.

3.4. Lihtsustatud õppe- kasvatusesmärgid (edaspidi LÕK)

Lihtsustatud õppe sihiseade lähtub põhikooli riikliku õppekava üldosa §-s 3 sätestatust, arvestades seejuures lihtsustatud õppel õpilaste individuaalseid hariduslikke erivajadusi.

3.4.1. Lihtsustatud õppe põhiülesanne on toetada ja suunata tõhustatud või erituge vajava õpilase arengut. Iga õpilase hariduslike erivajaduste ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele.

3.4.2. Lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõikest 7 koostatakse igale lihtsustatud õppe õpilasele individuaalse arengu jälgimise kaart (IAJK). Individuaalse õppekava koostamisel lähtutakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil olevast teabest.

3.4.3. Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Õpetamine, kasvatamine ja arengu toetamine toimub valdavalt praktilise

õppeviisi (harjutamise) kaudu. Reegleid ja teoreetilisi teadmisi õpetatakse minimaalselt, aga sel määral, et üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatud.

- 3.4.4. Kooli õppe- ja kasvatusprotsessis kujundatakse õpilastel suutlikkust ja oskusi, et pingutada jõukohasel viisil ning teha koostööd nii eakaaslaste kui ka erinevate täiskasvanutega. Taotletakse, et õpilastel kujuneksid teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad neil (vajaduse korral suunamise või abiga) jälgida, hinnata ning kohandada oma käitumist ja õpitegevust.
- 3.4.5. Väärtushoiakute kujundamisel taotletakse, et õpilane tunneb vastutust oma tegude tagajärgede eest, järgib üldlevinud väärtusi, määratleb end riigi kodanikuna.
- 3.4.6. Lihtsustatud õppel põhikooli lõpetaja on praktilist tööd väärtustav ja täiendus- ning kutseõppeks valmis olev ühiskonnaliige. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele isiksusteks, kes on motiveeritud jätkama õpinguid ja tulevad võimalikult iseseisvalt toime erinevates rollides: perekonnas, võimete kohasel tööl ja avalikus elus.
- 3.4.7. Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste kujunemist toetab järjepidev koostöö erinevate osaliste vahel. Tähtis on õpetajate, tugispetsialistide ja lastevanemate koostöö (ühised nõudmised, samalaadne abi jms). Vajaduse korral kaasatakse tugispetsialiste väljastpoolt kooli, kohaliku omavalitsuse esindajaid jt.

4. Valdkondadesised ja -üleused löiminguvõimalused

- 4.1. Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks löimingu kaudu. Löiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Löimingu saavutamist kavandab kool õppekava arenduse, õppe- ja kasvatusgevuse planeerimise käigus kooli üldtööplaanis.
- 4.2. Löiming väljendub õpetaja töö planeerimisel õppetegevustena. Tegevusteks võivad olla klassi- ja õuesõppetunnid, väljasõidud, projektide kavandamine ja teostamine, probleemide lahendamine, uurimine, küsimuste esitamine ja neile vastuste leidmine.
- 4.3. Löimingu viisi valikul on õpetaja vaba ning valik sõltub sellest, mida tahetakse löimimisega saavutada: kas luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel, ainevaldkondade sees ja ainevaldkondade vahel või soovitakse löiminguga saavutada kooliastme pädevusi, üldpädevusi või valdkonnapädevusi.
- 4.4. Lapsevanemad on õppeprotsessi kaasatud lahtiste tundide, karjääriõpetuse, ürituste planeerimise ja läbiviimise kaudu.

5. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted

Kooli õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld-, valdkonna- ja õppeainepädevusteks.

Üldpädevused on aine- ja valdkonnaüleused pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.

Üldpädevuste kujundamine toimub koolis kõikide ainetundide ja tunnivälise tegevuse kaudu ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu koostöös. Koolis toetatakse õpilasi järgmiste üldpädevuste kujunemisel: kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus, digipädevus ning ettevõtlikkuspädevus.

5.1. Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

- 5.1.1. **kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;
- 5.1.2. **sotsiaalne ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
- 5.1.3. **enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;
- 5.1.4. **õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;
- 5.1.5. **suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
- 5.1.6. **matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;
- 5.1.7. **ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmäärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata

algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust;

- 5.1.8. **digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukonnades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraalil- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

5.2. LÕK õpilaste üldpädevused

- 5.2.1. Lihtsustatud õppes käsitatakse pädevust kui võimete kohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogumit, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.
- 5.2.2. Lihtsustatud õppes eristatakse üldpädevusi ja arenguperioodidel taotletavaid pädevusi. Pädevuste kujundamist kirjeldatakse kooli õppekavas.
- 5.2.3. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad ning tugispetsialistid omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.
- 5.2.4. Lihtsustatud õppes taotletavad üldpädevused on kohandatud lähtuvalt riikliku õppekava § 4 punktist 4. Õpilastel kujundatavad üldpädevused on:
- 5.2.4.1. **kultuuri- ja väärtuspädevus** – tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna, väärtustab maailma eri rahvaste ja kultuuride mitmekesisust, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamuste vabalt ja lugupidavalt, tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning väärtustab eesti keele ja kultuuri säilimist ja arengut; tunneb ja järgib üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 5.2.4.2. **sotsiaalne ja kodanikupädevus** – on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust; teab oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab nende eest seista, arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi; järgib vastutustundlikult ühiselu reegleid, konflikte lahendades arvestab seadusi ning moraalinorme;
- 5.2.4.3. **enesemääratluspädevus** – mõistab ja väärtustab iseennast ja enda arengut, hindab adekvaatselt oma võimeid ja toimetulekut igapäevaelus, juhib oma käitumist erinevates olukordades; väärtustab tervislikku eluviisi, on füüsiliselt aktiivne;
- 5.2.4.4. **õpipädevus** – õpib vastavalt oma võimetele, planeerib õppimist, sh enesekontrolli, järgib kavandatut. Täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas, kasutab sobivaid teabevahendeid. On avatud uutele teadmistele ja oskustele;
- 5.2.4.5. **suhtluspädevus** – suhtleb olukorda ja suhtlemispartnereid arvestades, esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus; loeb, mõistab, kirjutab ja loob

tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel, kasutab teabevahendeid; mõistab ja kasutab võõrkeeles lihtsamaid igapäevaseid väljendeid ning fraase, tuginedes vajaduse korral abivahenditele;

5.2.4.6. **matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus** – lahendab elulisi probleemsituatsioone, kasutades omandatud matemaatilisi, loodusteaduslikke ja/või tehnoloogiaalaseid teadmisi-oskusi ning (abi)vahendeid; mõistab inimese ja keskkonna vahelisi seoseid, suhtub elukeskkonda vastutustundlikult ja hoolivalt, elab ning tegutseb loodust ja keskkonda säästvalt;

5.2.4.7. **ettevõtlikkuspädevus** – on tegutsemisaldis, väärtustab praktilist tööd ja on valmis kutse- ja elukestvaks õppeks. Hindab adekvaatselt oma võimeid. Püstitab ja täidab endale seatud eesmärgid ning võtab vastutuse oma tegude eest;

5.2.4.8. **digipädevus** – orienteerub ja tegutseb infotehnoloogilises maailmas eesmärgipäraselt ja turvaliselt. Otsib ja kasutab infot, tunneb lihtsamaid programme ja keskkondi. Järgib digikeskkonnas üldkehtivaid moraali- ja väärtuspõhimõtteid.

5.2.5. Lihtsustatud õppe puhul tuleb arvestada õpilaste arenguperioode, mis jagunevad järgmiselt: 1.–2. kl, 3.–5. kl, 6.–7. kl, 8.–9. kl. Selline jaotus, mis ei ühti kooliastmetega, tuleneb õpilaste arengu seaduspärasustest – muutustest õppijate kognitiivses arengus ning kõne ja isiksuse arengus. Eri arenguperioodidel taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ning õpitulemuste kaudu.

5.2.6. Lihtsustatud õppe puhul esitatakse õpitulemused ainekavades kooliastmeti ja klassiti. Õpitulemuste esitamine klassiti toetab õppe planeerimist vastavalt õpilase potentsiaalsele arenguvallale ning võimaldab seada õpilasele jõukohaseid õppeeesmärgid.

6. Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

6.1. Õppekava läbivad teemad on loetletud põhikooli riikliku õppekava § 14 ning läbivate teemade kirjeldused on esitatud põhikooli riikliku õppekava lisas 14. Läbivate teemade õpetus realiseerub kogu koolipere ühise toimimise kaudu, põhinedes lõimingu ja keskkonna korraldusel.

6.2. Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülelised ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

6.3. Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

6.3.1. õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgid;

6.3.2. aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlemised, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineülelised, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;

6.3.3. valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlust;

- 6.3.4. läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- 6.3.5. korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.
- 6.4. Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:
- 6.4.1. **elukestev õpe ja karjääri kujundamine** – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid;
- 6.4.2. **keskkond ja jätkusuutlik areng** – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- 6.4.3. **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- 6.4.4. **kultuuriline identiteet** – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- 6.4.5. **teabekeskond ja meediakasutus** – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda, suudab meediamaaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärgi ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskonnas;
- 6.4.6. **tehnoloogia ja innovatsioon** – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- 6.4.7. **tervis ja ohutus** – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- 6.4.8. **väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

7. Õppekorraldus, sh õppe korraldamise viisid

- 7.1. Õppeaasta kestab 1. septembrist järgmise aasta 31. augustini.
- 7.2. Õppeaasta koosneb 35 nädalast (kokku 175 koolipäeva) ning jaguneb trimestriteks.
- 7.3. Lõpuklassis on kokku vähemalt 185 õppepäeva (sh lõpueksamite toimumise periood).
- 7.4. Õppeaastas on viis koolivaheaega.
- 7.5. Koolis toimub õppetöö traditsioonilises aineõppesüsteemis. Kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel, välja arvatud karjääriõpetus ja kunstiõpetus.
- 7.6. Üldjuhul hinnatakse õpilasi kõikides õppeainetes kokkuvõtvalt trimestrite kaupa.
- 7.7. Õppetund kestab 45 minutit ja vaheldub vahetunniga. Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik. Juhendatud õpe on kooli määratud viisil, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele ning toimub õppekeskkonnas, milles osalevad nii õpilane kui õpetaja (näiteks individuaaltund, projektitöö, õppekäik, e-õpe).
- 7.8. Õppetunniks loetakse ka õppekäiku, milles toimub juhendatud õpe.
- 7.9. Õppetunni võib jagada mitmeks osaks ning kuni kaks õppetundi võib toimuda järjest ilma vahetunnita. Tundide ja vahetundide ajad on välja toodud kooli kodulehel.
- 7.10. 1.-3. klassis on õpilastel päevakavas pikapäevarühma tunnid.
- 7.11. Koolis õpetatakse A-võõrkeelena inglise keelt alates 3. klassist, B- võõrkeelena õpetatakse vene keelt ja saksa keelt alates 6. klassist.
- 7.12. Erinevates õppeainetes võib vajaduse ning võimaluse korral jagada klassi õppetöö läbiviimiseks rühmadeks. Rühmatundide korraldamise kavandab aineõpetaja koostöös teiste õpetajatega.
- 7.13. Õpilase või piiratud teovõimega õpilase vanema taotlusel ja muusikakooli nõusolekul võib kool arvestada 2.-3. kooliastme õpilastel õppimist muusikakoolis muusikaõpetuse osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli õppekavaga määratud õpitulemusi. Vastav taotlus ja muusikakooli nõusolek esitatakse kooli direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hiljemalt õppeaasta alguseks. Muusikaõpetuse poolaastahinne pannakse sellisel juhul välja muusikakooli tõendi alusel.
- 7.14. **Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti (2023/2024.õa)**

	1. kl	2. kl	3. kl	I	4. kl	5. kl	6. kl	II	7. kl	8. kl	9. kl	III	Kokku
Eesti keel	7	6	6	19	5	3	3	11	2	2	2	6	36
Kirjandus						2	2	4	2	2	2	6	10
A-võõrkeel			3	3	3	3	3	9	3	3	3	9	21
B-võõrkeel							3	3	3	3	3	9	12
Matemaatika	3	3	4	10	4	4	5	13	5	4	4	13	36
Loodusõpetus	1	1	1	3	2	2	3	7	2			2	12
Geograafia				-				-	1	2	2	5	5
Bioloogia				-				-	1	2	2	5	5
Keemia				-				-		2	2	4	4
Füüsika								-		2	2	4	4
Ajalugu				-		1	2	3	2	2	2	6	9
Inimeseõpetus		1	1	2		1	1	2	1	1		2	6

Ühiskonnaõpetus				-			1	1			2	2	3
Muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3	13
Kunst	2	1	1,5	4,5	2	1	1	3	1	1,5	0,5	3	10,5
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogia	1	2	1,5	4,5	1	2	2	5	2	2	1	5	14,5
Kehaline kasvatus	2	3	3	8	3	3	2	8	2	2	2	6	22
Kohustuslikud tunnid	18	19	23	60	22	23	29	73	28	31,5	30,5	90	223
Vaba tunnimahu kasutamine:													
Eesti keel		1		1		1		1	1		0,5	1,5	3,5
Matemaatika	1	2	1	4	1	1		2			0,5	0,5	6,5
Loodusõpetus	1	1	1	3									3
Informaatika					1	1	1		1				4
3D modelleerimine					1			1					1
Karjääriõpetus										0,5	0,5	1	1
Muusikaõpetus						1		1					1
Ajalugu						1							
Kokku	20	23	25	68	25	28	30	83	30	32	32	94	245
Lubatud maksimaalne koormus	20	23	25	68	25	28	30	83	30	32	32	94	245

7.15. Valikainete õpetamine toimub vaba tunniressursi arvelt pidades silmas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 4 sätestatud õpilase suurimat lubatud nädala õppekoormust tundides. Vaba tunniressursi kasutamine õppeaineti on määratud kooli poolt.

7.16. Kool kasutab vaba tunniressurssi järgmiselt:

Eesti keel (3,5 tundi). Eesti keele õppimisest oleneb kogu edu õppetöös, sest koolis õpivad mitmekultuurilisest keskkonnast ning erineva kodukeelega lapsed. Selleks, et eesti keele õppimist toetada, on koolis eesti keele õpe jagatud rühmadesse. Väiksemas rühmas on keele omandamine parem, õpetajal on õpilasele võimalus pöörata enam tähelepanu ning läheneda õppijatele enam individuaalselt. Väiksemas keeleõpperühmas on õppijal enim võimalusi suhtlemiseks, oma mõtete väljendamiseks, kuulamisülesannete lahendamiseks ja muuks sarnaseks.

Eesti keele omandamisel on olulise tähtsusega raamatute lugemine, seepärast korraldab kool nii klassi- kui koolipõhiselt ettevõtmisi, mille eesmärk on populariseerida lugemist.

Matemaatika (6,5 tundi). Matemaatika on teisi ainevaldkondi toetav ja lõimiv õppeaine.

Matemaatikat õpetatakse I kooliastmes vaba tunni ressursi alusel enam esimeses (1 tund), teises (2 tundi) klassis ning kolmandas klassis (1 tund) eesmärgiga tõsta õpilastes huvi selle aine vastu ning andes võimaluse tugevama ainealase põhja ladumiseks. Matemaatika õppimise mitmekesistamiseks võtavad meie kooli õpilased osa matemängudest, kasutavad pranglimist ja teisi veebipõhiseid matemaatika õppimise viise.

Loodusõpetus (3 tundi). Loodusõpetuse õpetamine loob tervikpildi maailmast ja arendab õpilase mõtlemis- ja analüüsivõimet. Aitab kaasa funktsionaalse lugemisoskuse arendamisele ning meie ümbritseva elu ja looduse tundmaõppimisele, võimaldab teostada katseid ja vaatlusi, korraldada

õppekäike. Loodusõpetuse mahtu on I kooliastmes suurendatud, et pöörata enam tähelepanu oma kodukoha loodusele ja selle eripärale. Meie kooli väliskeskond toetab kõigiti loodusõpetuse õpetamist ning õppekäike kooli ümbruses looduse uurimiseks.

Informaatika (4 tundi). Arendame õpilastes digipädevust ja loome eelduse elukestvaks õppeks. Informaatika suunab õpilasi sisukamalt kasutama kommunikatsiooni- ja infovahendeid ja neid rakendama õpikeskkonna kujundamisel.

Informaatikatunnid valmistavad õpilasi ette ka loovtööde koostamiseks, digipäevadeks ja tasemetöödeks. Informaatikaga alustame 4. klassist.

3D modelleerimine (1 tund). 3D-modelleerimine on aine, mille jooksul õpilased õpivad, kuidas luua arvutis ruumilisi mudeleid ja kuidas nendest on võimalik pärast luua füüsiline käegakatsutav ese. Arendab ruumilist mõtlemist, matemaatilisi oskusi, digioskusi, loovust ja tehnikateadmisi.

Karjääriõpetus (1 tund). Valmistame õpilasi ette elukestvaks õppeks ja kujundame enesemääratluspädevust, et õpilane oskaks mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; leida lahendusi oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvatele ning inimsuhetes tekkivatele probleemidele, analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise võimalusi.

Muusikaõpetus (1 tund) - toetame õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Avardame õpilaste võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetame elukestva muusikaharrastuse teket.

Ajalugu (1 tund) - suuname õpilasi teadvustama, analüüsima, kriitiliselt hindama ning tõlgendama minevikus aset leidnud sündmusi ja protsesse ning nende seoseid omavahel ja tänapäevaga.

7.17. LÕK klassi tunnijaotusplaan Mäetaguse Põhikoolis (2023/2024.õa)

	1. kl	2. kl	3. kl	I	4. kl	5. kl	6. kl	II	7. kl	8. kl	9. kl	III	Kokku
Eesti keel	7	9	8	24	8	7	6	21	6	6	6	18	63
Inglise keel						2	2	4	2	2	2	6	10
Matemaatika	5	5	5	15	5	5	5	15	4	5	5	14	44
Loodusõpetus	1	1	2	4	2	2	4	8	4	4	4	12	24
Ajalugu							1	1	2	2	1	5	6
Inimeseõpetus	1	1	1	3	2	2	2	6	2	2	1	5	14
Muusikaõpetus	1	1	1	3	1	1	1	3	1	1	1	3	9
Kunst	1	1	1	3	1	1	1	3	1	1	1	3	9
Tööõpetus	2	2	2	6	2	4	4	10	4	5	7	16	32
Kehaline kasvatus	2	3	3	8	2	2	2	6	2	2	2	6	20
Valikõppeained			2	2	2			2	2			2	6
Loodusõpetus						2		2					2
Kunstiõpetus											0,5		0,5
Tööõpetus										2		2	2
Ajalugu							1	1			1	1	2
Eesti keel							1	1					1
Karjääriõpetus											0,5	0,5	0,5
Nädalakoormus	20	23	25	68	25	28	30	83	30	32	32	94	245

7.18. Tasemerühmad on moodustatud eesti keeles (6.-7. klass).

8. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline

Õppekava rakendamist toetavad ühistegevused ja ülekooolilised ühistegevused kirjeldatakse konkreetsemalt kooli üldtööplaanis kooskõlas haridus- ja teadusministri 25. augusti 2010. a määruse 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord” § 4.

- 8.1. Õpilase arengu toetamiseks, mitmekesiste õppimisvõimaluste ja õpikogemuste pakkumiseks ning erinevate õppeainete ja läbivate teemade lõimimiseks korraldatakse koolis ainealaseid üritusi, õppekäike ja viiakse läbi projekte.
- 8.2. Arvestades õpilase individuaalsust, kasutatakse ainetundides diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutusastmega õppida. Tundides kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid.
- 8.3. Õpet korraldatakse ka väljaspool kooliruumi (kooliõues, looduses, muuseumides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õppekeskkonnas.
- 8.4. Projekti-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajaliku aja kavandab õpetaja oma tööd planeerides.
- 8.5. Vähemalt kord kuus toimub e-õppepäev, mil õpilased lahendavad internetipõhiseid aineülesandeid kodus. Õpilastel, kellel ei ole kodus võimalus arvutit ja/või internetti kasutada, lahendavad e-ülesandeid koolist saadud arvutiga.
- 8.6. Koolis on õpilase individuaalse arengu tagamiseks loodud õppekava täitmist toetavad huvialaringid.
- 8.7. Huvialaringide töö põhieesmärgiks on aidata kaasa õpilaste mitmekülgsele arengule. See on arendada õpilastes muusikalisi, keelealaseid, sportlikke, käelisi ja arvutialaseid oskuseid ning toetada esinemisoskuse ja julguse arendamist. Samas on huvialaringide ülesandeks sisustada õpilaste vaba aega ja pakkuda enesetäiendamise võimalusi.
- 8.8. Huvialaringid täiendavad klassiväliseid tööd. Ringi tegevuse väljundiks on esindada kooli erinevatel võistlustel, kontsertidel ja konkurssidel. Samuti võimaldab huvialaringide tegevus õpilastel kaasa lüüa klassivälise töö korraldamisel.
- 8.9. Õppekava täitmiseks tehakse koostööd erinevate partneritega – nii koolisisestel kui ka väljaspool kooli. Koolil koostööpartneriteks on RMK, Mäetaguse Huvikeskus, Ida- Virumaa õppe- ja kultuuriasutused.
- 8.10. Ülekooolilised traditsioonilised üritused

Ülekooolilised üritused mitmekesistavad õppekeskkonda, toetavad üldpädevuste kujunemist ning läbivate teemade omandamist.

Ülekooolilised ühistegevused:

- erinevate tähtpäevadega seotud üritused;
- ülekooolilised spordipäevad;
- traditsioonilised ülekooolilised üritused, mis toimuvad igal õppeaastal (nt kontserdid);
- õpilastööde näitused;

- kogukonda kaasavad perepäevad.
- 8.11. Kool toetab igati projektides, olümpiaadidel, konkurssidel jm õpilase enesearendamise ja ühtlasi kooli esindamisega seotud tegevust ning osutab igakülgselt kaasabi vastavalt võimalustele ja vajadustele.
 - 8.12. Projektid kavandatakse üldjuhul enne õppeaasta algust või vastavalt projektide avalikustamisele õppeaasta kestel.
 - 8.13. Projekte võivad algatada ka õpilasesindus ja kooli hoolekogu.
 - 8.14. Koolidevahelistes projektides osalemisel keskendub kool õpilastes väärtuspädevuste, sotsiaalsete pädevuste, õpipädevuste, suhtluspädevuste ja ettevõtlikkuspädevuste arendamisele.

9. Liikluskasvatuse teemad kooliastmeti, mis tulenevad riiklikes õppekavades sätestatud läbivast teemast „Tervis ja ohutus“, nende käsitlemise ulatus ning kavandatud liikluskasvatusalased tegevused

- 9.1. Vastavalt „Liiklusseadusele“ on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:
 - 9.1.1. ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
 - 9.1.2. teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust
 - 9.1.3. mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.
- 9.2. Kooli rolliks on vastavalt „Liiklusseadusele“ § 4 lg 2 viia läbi laste liikluskasvatust ja valmistada neid ette ohutuks liiklemiseks.
- 9.3. Kooli poolt läbiviidav liikluskasvatus toimub kooskõlas Vabariigi Valitsuse 20.10.2011. a määrusega nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“, milles § 5 lg 3-5 on esitatud liikluskasvatuse sisu kooliastmeti:
 - 9.3.1. Lasteasutuses ja põhikooli esimeses astmes (1.–3. klass) on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast.
 - 9.3.2. Põhikooli teises (4.–6. klass) ja kolmandas astmes (7.–9. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine. Neid olukordi kirjeldatakse erinevates tundides vastavalt teemale ja vajadusele.
- 9.4. Vabariigi Valitsuse 20.10.2011. a määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ § 6 tulenevalt on kooli õppekavas määratletud liikluskasvatuse üldised teemad ja nende käsitlemise ulatus. Liikluskasvatuse läbiviimisel arvestatakse lapse iga ja tema rolle liikluses.
- 9.5. Liikluskasvatus koolis toimub kooli õppekava ja üldtööplaani alusel. Kooli õppekavas määratakse kooliastmeti ja klassiti kindlaks liikluskasvatuse teemad, mis tulenevad riikliku õppekava läbivast teemast „Tervis ja ohutus“.
- 9.6. Väljaspool õppetundi toimuvad liikluskasvatust toetavad tegevused kavandatakse kooli üldtööplaanis ja nende läbiviimise eest vastutab kooli juhtkond.

9.7. Liikluskasvatuse eesmärgid ja pädevused

I kooliaste

Eesmärk: Ohutuse väärtustamine ning tähelepanu pööramine ohutusele igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses. Oskus mõista ja väärtustada iseenda ohutust ning ohutut käitumist; ohuolukordade tekkepõhjuste selgitamine, ohu ennetamine, ohutust tagavate turvavahendite kasutamine, abi kutsumine.

Pädevused:

- väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- oskab ohutult evakueeruda koolihoonest;
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis;
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta;
- oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

II kooliaste

Eesmärk: Õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavate tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel. Ohutusalaste teadmiste, oskuste, vilumuste lõimimine. (Laste õpetamine reaalses liikluskeskkonnas, praktilised õppused jne).

Pädevused:

- väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- oskab ohutult evakueeruda koolist;
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- oskab (vajadusel) kasutada tulekustutustekki;
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- oskab käituda/tegukseda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhkiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;

- oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- tunneb/teab/mõistab liicluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusalaste teemakäsitluste kohta;
- oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida.

III kooliaste

Eesmärk: Õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel. Ohutust tagavatest seadustest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine, (teadmiste rakendamine oskuste, vilumusteni) praktilised ohutusalased õppused.

Pädevused:

- väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- oskab ohutult evakueeruda koolist ja osutada evakueerumisel abi endast noorematele;
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- oskab kustutada väikeseid tulekoldeid, (sh lõke, süttinud rasv pannil jne);
- teab lõhkekehade kaasnemaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- oskab ohtlike ainetega kokkupuutumisel end kaitsta nende tervist kahjustava toime eest;
- oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- mõistab liicluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- on teadlik ohutusalastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus) olukorda teiste riikidega.

Käsitletavat teemad klassiti:

Klass	Teemad
1. klass	Koolitee, sõidutee ületamine, foorid ja reguleeritud ülekäigurajad, liiklemine pimedal ajal ja helkuri kasutamine, käitumine ühissõidukis ja peatustes, tee ületamine ühissõidukist ja autost väljumisel, turvavarustuse kasutamine autos, ratta- ja rulasõidul, mängukohtade valik.

2. klass	Koolitee, kooli- ja koduümbrus, sõidutee ületamine, liiklusmärkide tähendused, liiklemine pimedal ajal ja helkuri kasutamine, ristmikud, sõidutee ületamine ristmikul, käitumine ühissõidukis ja peatustes, tee ületamine bussist, trammist ja rongist väljumisel, jalakäija liiklemisohud, turvavarustuse kasutamine autos, ratta- ja rulasõidul, mängukohtade valik.
3. klass	Koolitee, selle skeemi koostamine, liiklusmärkide tähendused, liiklemine pimedal ajal ja helkuri kasutamine, ristmikud, sõidukite peatumisteed, jalgratta valik, jalgratturi teoreetiline ettevalmistus, turvavarustuse kasutamine.
4. klass	Jalgratturikoolitus: liikluseeskiri, liiklusmärkide tähendused, ristmikud, liiklusohutus, nõuded jalgrattale, praktiline jalgrattasõit õppeplatsil, teooriaeksam ja sõidueksam, turvavarustuse kasutamine.
5. klass	Liikluseeskiri, liiklusmärgid, jalgrattasõit, turvavahendite kasutamine, ohud sõiduteel ning sõiduvõtted, praktilised sõiduvõtted, teadmiste ja oskuste kinnistamine praktilises tegevuses, esmaabi.
6. klass	Liikluseeskiri, liiklusohutus, turvavahendite kasutamine, esmaabi, liiklemisolud erinevatel aastaegadel.
7. klass	Liiklemine jalakäija ja juhina (jalgratas), liikluseeskiri, eri liiki ristmike ületamine, liiklusterminid, esmaabi, teadmiste ja oskuste kinnistamine praktilises tegevuses.
8. klass	Liiklusterminid ja liikluseeskiri, esmaabi ja liiklusturvavahendid.
9. klass	Liiklusohutus, ohutusalsed kampaaniad, liikluseeskirja nõuded jalakäijale ja juhile, esmaabikoolitus, tegutsemine liiklusõnnetuse korral.

10. III kooliastmes läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

- 10.1. Vastavalt Põhikooli riiklikus õppekavas § 15 p 8 sätestatud korrale korraldab kool õpilastele loovtöö tegemise III kooliastmes, mille teema märgitakse põhikooli lõputunnistusele.
- 10.2. Loovtöö korraldamise põhimõtted
- 10.2.1. Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud. Loovtöö või uurimistöö raames loob õpilane midagi uut või täiendab olemasolevat teadmist omapoolsete mõtete ja ettepanekutega. Loovtööks loetakse individuaalselt või kollektiivselt õpilaste poolt läbiviidud kas uurimistööd või loovtööd (projekti, kunstitööd või muud taolist tööd), mis näitab õpilase huvidest lähtuvat loomingulist algatusvõimet. Loovtöö lähtub läbivatest teemadest või seob erinevaid õppeaineid.
- 10.3. Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust. Loovtöö käigus toetatakse õpilase loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ja analüüsi- ja argumenteerimisoskuse arengut. Samuti arendatakse ka õpilase eneseväljendus- ja esinemisoskust.
- 10.4. LÕK õpilane sooritab loovtöö juhul, kui kooli õppenõukogu on otsustanud, et loovtöö sooritamise on õpilase individuaalset eripära arvestades võimalik.

- 10.5. LÕK õpilane ei pea põhjalikult kirjutama struktureeritud loovtööd. Töö sisaldab tiitellehte, sissejuhatust, loovtöö valmimise ajakava ja kasutatud allikaid.
- 10.6. LÕK õpilasel on võimalus esitada oma loovtöö ainult komisjoni liikmetele.
- 10.7. Loovtöö teema valik
- 10.7.1. Aineõpetajad esitavad õppealajuhatajale loovtööde teemad hiljemalt käesoleva õppeaasta 8. septembriks.
- 10.7.2. Õpilasel on õigus välja pakkuda ka oma teema olles eelnevalt kokku leppinud juhendajaga.
- 10.7.3. Loovtööga võib alustada juba 7. klassis.
- 10.7.4. 8. klassi õpilane valib teema hiljemalt septembri lõpuks, olles eelnevalt kokku leppinud juhendajaga. Juhendaja edastab õpilase valitud teema õppealajuhatajale hiljemalt septembri keskpaigaks.
- 10.7.5. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka rühmatööna.
- 10.7.6. Kui loovtöö juhendaja on väljastpoolt kooli, siis toetab töö valmimist ka üks koolipoolne juhendaja.
- 10.7.7. Loovtöö kirjutatakse eesti keeles.
- 10.8. Loovtöö loetakse tehtuks, kui õpilane on üleriigilistel ainevaldkondlikel konkurssidel saavutanud koha kümne hulgas ning esitab tegevusaruande ja osaleb kaitsmisel.
- 10.9. Kaitsmiskomisjonid moodustab ja esitab direktorile kinnitamiseks õppealajuhataja. Kaitsmiskomisjoni kinnitab kooli direktor.
- 10.10. Kaitsmiskomisjon on vähemalt kolmeliikmeline. Komisjoni tööd juhib komisjoni esimees.
- 10.11. Loovtööks võib olla läbivatest teemadest lähtuv või õppeaineid lõimiv:
- uurimistöö. Uurimistöö on protsess, kus õpilane keskendub mingile uurimisprobleemile. Uurimistöö kirjalik aruanne koosneb järgmistest osadest: tiitellehest, sisukorrast, sissejuhatusest, töö põhiosast (materjal ja meetodika, tulemused, arutelu ja järeldused), kokkuvõttest, kasutatud kirjanduse loetelust, lisadest (vajadusel).
 - projekt. Projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö(ülesanne) vm ettevõtmine. Projekt annab korraldamis-, juhtimis- ja meeskonnatöökogemust, algteadmisi eelarve koostamisest jne. Projekti võib kaasata ka erinevaid loovtöö liike olenevalt projekti teemast, näiteks lühiuurimust, erinevaid õpilaste esinemisi, esitlusi, näituste korraldamist jm. Töö koosneb tiitellehest, sisukorrast, sissejuhatusest, töö käigu kirjeldusest, kokkuvõttest, kasutatud kirjandusest.
 - muusikateos või kunstitöö. See kätkeb endas uudseid ideid ning on eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi avardav. Töö koosneb tiitellehest, sisukorrast, sissejuhatusest, töö käigu kirjeldusest, kokkuvõttest, kasutatud kirjandusest.
- 10.12. Loovtööde juhendamine võib toimuda individuaalselt või ka rühmas.
- 10.13. Ühel juhendajal võib olla maksimaalselt 3 õpilast või 2 rühma, erandkorras juhendaja valmisolekul ka rohkem.

Loovtöö valmimise ajakava

Loovtöö teema:

.....

Loovtöö tegija(d), klass:

.....

Juhendaja(d):.....

.....

Aeg	Töö etapp	Märkused

Kinnita(me)n, et tee(me)n oma tööd lähtudes kokkulepitud ajagraafikust.

/kuupäev, nimi, allkiri/

10.14. Juhendaja roll on suunav

- aitab õpilast teema valikul ja tegevusplaani koostamisel;
- soovib vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmiseks;
- jälgib töö vastavust sisuliste ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakava täitmist;
- nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks;
- otsustab, kas töö on komisjonile esitlemiseks ja kaitsmiseks valmis;
- lisab nädal enne kaitsmist tööle oma arvamuse;
- jagab vastutust loovtöö sooritamise eest.

10.15. Loovtööde esitlemine kaitsmisel

10.15.1. Loovtöö esitlemisele pääseb õpilane, kui ta on määratud ajaks esitanud juhendajale ja hindamiskomisjonile oma loovtöö või on teinud ära loovtöö praktilise osa ettekande (nt näidendi korral) ning esitanud juhendajale ja hindamiskomisjonile töö kirjaliku rapordi.

10.15.2. Töö esitatakse komisjonile hiljemalt nädal enne kaitsmist. Loovtöö esitatakse koos kokkuvõtva tegevusaruandega.

LOOVTÖÖ TEGEVUSARUANNE
Loovtöö teema:
Koostaja:
Klass:
Juhendaja (nimi, amet):
Eesmärk:
Teemavaliku põhjendus:
Sisu (tegevuskava, tulemus, kokkuvõte):
Esitatud (kuupäev):
Võttis vastu:

10.16. Loovtöö kaitsmine

10.16.1. Loovtöö lõpeb avaliku kaitsmisega, mis toimub hiljemalt 8. klassis maikuu. Mõjuval põhjusel võib loovtööd sooritada ka muul ajal, kuid mitte hiljem kui 9. klassi esimesel poolaastal.

10.16.2. Kaitsmisettekanne on eesti keeles ja suuline. Loovtöö kaitsmine on avalik.

10.16.3. Loovtöö koostaja valmistab 5-10 minutilise suulise kaitsmisettekande, põhjendades teema valikut ja töö eesmärki, kirjeldades töö käiku ja analüüsides saadud tulemusi, millele järgneb vajadusel kuni 5-minutiline küsimuste esitamise aeg. Suulist ettekannet võib illustreerida näitliku abimaterjaliga ja esitlusega. Kollektiivse töö puhul osalevad kaitsmisettekande esitlemisel kõik õpilased.

10.16.4. Kaitsmisel annab loovtöö juhendaja praktilisele tööprotsessile ja tulemusele omapoolse hinnangu. Kaitsmiskomisjoni liikmed võivad esitada täiendavaid küsimusi.
6.12.5 Loovtöö vormistamise nõuded vormistatakse vastavalt Mäetaguse Põhikooli kirjalike tööde vormistamise juhendile.

10.17. Hindamine

10.17.1. Hinnangu andmine loovtööle:

- töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, meetodite valik ja rakendus;
- terminite ja keele korrektne kasutamine, töö ülesehitus;
- kunsttöö ning omaloomingulise muusikateose puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust ja selle teostumist, samuti uute seoste loomise oskust;
- muusikateose esitamise puhul hinnatakse kunstilist teostust;
- hinnatakse õpilase algatusvõimet ja initsiatiivi loovtöö teema valimisel ja ajakava järgimisel, kokkulepetest kinnipidamist, ideede rohkust;
- hinnatakse töö vormistamist;
- hinnatakse töö kaitsmist, st esitluse ülesehitust, kõne tempot, esitluse näitlikustamist, kontakti kuulajatega.

10.17.2. Komisjon arvestab uurimistöö hindamisel:

- töö sisulist ja vormilist vastavust nõuetele (max 70%);

- õpilase esinemist kaitsmisel: ettekande informatiivsust, esinemisoskust, küsimustele vastamist (max 15%);
- juhendaja arvamust (max 15%).

10.17.3. Komisjon arvestab praktilise töö hindamisel:

- praktilise töö teostust ja tulemust ehk rakenduslikku osa (max 40%);
- praktilise töö kirjalikku osa (max 30%);
- õpilase esinemist kaitsmisel: ettekande informatiivsust, esinemisoskust, küsimustele vastamist (max 15%);
- juhendaja arvamust (max 15%).

10.17.4. Loovtööd hinnatakse „arvestatud“ või „mittearvestatud“. Arvestatuks loetakse tööd, mis on hinnatud vähemalt 50%.

10.17.5. Kui loovtöö ja selle kaitsmine hinnatakse „mittearvestatud“, siis antakse õpilasele samal õppeaastal võimalus töö täiendamiseks ja selle uuesti esitlemiseks.

10.17.6. Hindamiskomisjon annab loovtöö kaitsjatele tagasisidet töö õnnestumise kohta ja vajadusel soovitusi.

11. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise kord

11.1. Õpilaste arengu ja õppimise toetamine

11.1.1. Õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet õpilase vajaduste kohaselt. Õpilase võimete ja annete arendamiseks selgitatakse välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse vajaduse korral diferentseeritud õpet.

11.1.2. Lapse individuaalsuse toetamise põhimõtted:

- erinevate vajaduste võimalikult varajane märkamine;
- lapse erivajaduste määratlemisel kohene tugiteenuste rakendamine;
- lapse vajadustest lähtuvalt soodsa arengukeskkonna loomine;
- lapse ja perekonna kaasamine arendus/õpetustegevusse, sh nõustamine,
- juhendamine (sh arenguvestlused),
- spetsialistide kaasamine arendus-/õpetustegevusse,
- koostöö koolipidajaga.

11.1.3. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde konsultatsiooni tundidena.

11.2. Arenguvestluse läbiviimine

Mäetaguse Põhikoolis on sätestatud õpilastega arenguvestluse läbiviimise kord, mille leiab kooli kodulehelt. Korraga on võimalik tutvuda ka kooli kantsleis.

11.2.1. Õpilase arengu toetamiseks korraldab klassijuhataja arenguvestluse, millesse vajadusel kaasatakse ka aineõpetajad ja/või sotsiaalpedagoog ja/või kooli juhtkond.

11.2.2. Arenguvestlus on õpetaja, õpilase ja lapsevanema vaheline usalduslik arutelu, mille käigus tehakse koostööd lapse arendamiseks. Arenguvestlus loob klassijuhatajale võimalused süsteemse ja personaalse kontakti loomiseks iga õpilase ja lapsevanemaga

ning annab võimaluse keskenduda õpilase individuaalsele arengule ja selle toetamisele. Leitakse parimad võimalused lapse arenguks soodsate tingimuste loomiseks ning kasutatakse maksimaalselt ära lapse arengupotentsiaal. Ennetatakse võimalikke õppimis- ja käitumisraskusi ning rõhutatakse koolipoolset positiivset hoiakut ja igakülgset abi õpilasele. Arenguevestluse põhjal korrigeerib õpilane oma arengu eesmärgid.

11.2.3. Õpilastega läbiviidava arenguevestluse eesmärgid on:

- õpilase järjepideva enesehindamise arendamine;
- oma õppetöö jälgimine ja seatud eesmärkide täitmise eest vastutamine;
- oma õppetöö analüüsimine ja saavutuste analüüsimine õppeaineti;
- valikute tegemise võimalused edasisel haridusteel;
- info andmine lapse toimetuleku kohta koolis;
- praktiliste koostöövõimaluste leidmine lapse arendamisel.

11.2.4. Arenguevestlust viiakse läbi regulaarselt üks kord aastas vastavalt klassijuhataja ja lapsevanema eelnevale kokkuleppele. Vajadusel või raskuste ilmnmisel võib arenguevestlusi korraldada ka sagedamini ja siis määratakse ka lühemad arenguperioodid.

11.2.5. Kui õpilane saabub õppeaasta keskel teisest koolist, siis toimub erakorraline arenguevestlus õpilasega kuue kuu möödudes. Õpilase lahkumisel koolist kehtivad edasi kõik arenguevestlust puudutavad konfidentsiaalsuse nõuded.

Arenguevestluse valmistab ette ja viib läbi klassijuhataja. Vastutus kõikide protseduurireeglite täitmise eest lasub klassijuhatajal. Arenguevestluse läbiviimise kuupäeva lepib personaalselt õpilasega ja lapsevanemaga kokku klassijuhataja.

11.3. Hindamise korraldus

Õpilaste hindamisel lähtutakse Vabariigi valitsuse 06.01.2011 määrusest nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.

11.3.1. Hindamise eesmärgid:

- toetada õpilase arengut;
- anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee
- valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning põhikooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

11.3.2. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele.

Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

- 11.3.3. Õpilastel, kellele on koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.
- 11.3.4. Peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest (mida hinnatakse, kuidas hindamine toimub, st mida peab õpilane olema suuteline tegema, hindamise kriteeriumid) ja planeeritavatest üritustest teavitatakse õpilast trimestri algul.
- 11.3.5. Kontrollitavate ülesannete täitmine on kõikidele õpilastele kohustuslik.

11.4. **Õppimist toetav hindamine**

- 11.4.1. Õppimist toetava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämiste kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasise õppimise eesmärgid ja teed. Õpilast toetav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega.
- 11.4.2. Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.
- 11.4.3. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.
- 11.4.4. I kooliastmes kasutatakse nii suulist kui ka kirjalikku õppimist toetavat hindamist. Koostatav sõnaline hinnang väljendab, millises osas on õpilane vajalikud tulemused saavutanud, millises osas on õpilasel vajakajäämisi, kuidas saavutatu seondub õpilase varasemate õpitulemuste ning tema võimete ja vajadustega.
- 11.4.5. II ja III kooliastmes kasutatakse suulist või kirjalikku õppimist toetavat hindamist ning numbrilist hindamist.
- 11.4.6. Õppimist toetava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

11.5. **Kokkuvõttev hindamine kui kokkuvõtvate hinnete alus**

- 11.5.1. Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi hinnatakse nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- 11.5.2. Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse numbriliste hinnetega viiepallisüsteemis.
- 11.5.3. 5.-9.klassini on eesti keel ja kirjandus eraldi õppeained ning mõlemat ainet hinnatakse eraldi trimestri ja kokkuvõtva hindegaga.
- 11.5.4. Hindeline hindamine

- hindegaga „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele
- taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- hindegaga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- hindegaga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
- hindegaga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
- hindegaga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

11.5.5. Viiepallüsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse riiklikest nõuetest, kui õpetaja ei ole andnud teada teisiti.

Hinne „5“ 90-100%

Hinne „4“ 75-89%

Hinne „3“ 50-74%

Hinne „2“ 20-49%

Hinne „1“ 0-19%

11.5.6. Kui õppeaasta keskel on õppeaine trimestrihinne jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde väljapanekul vastaval trimestril omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“, „puudulik“ või antakse tulemustele mitterahuldav hinnang.

11.5.7. Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik“, „nõrk“ või kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

11.5.8.9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

11.6. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord

11.6.1. Õpilasele antakse võimalus järelevastamiseks, mis toetab õpilase soovi õppida ja püüelda paremate õpitulemuste poole, seetõttu ei esitata üldjuhul õpilasele

järelevastamiseks ajalisi piiranguid ja saadud hinne lisatakse eelnevale hindele juhul, kui see on eelnevast hindest parem.

- 11.6.2. Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks käimasoleva trimestri jooksul, soovitatavalt esimesel võimalusel, aga mitte hiljem kui nädal aega enne trimestri hinnete väljapanemist, eelneval kokkuleppel õpetajaga.
- 11.6.3. Koolist puudunud õpilane täidab ainekavas planeeritud olulise õpiülesande õpetajaga kokkulepitud ajal. Järelevastamisel või järeltöö sooritamisel saadud hinne kantakse Stuudiumisse.
- 11.6.4. Kui õpilane vajab olulise õpiülesande täitmiseks lisajuhendamist, võimaldab õpetaja seda oma konsultatsioonijal.
- 11.6.5. Kui töö käigus tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega „nõrk“.
- 11.6.6. Järelevastamise ja konsultatsiooniajad on määratud õpetaja poolt ja kajastuvad kooli kodulehel.
- 11.6.7. Kui õpilane puudus ega tule õpetajaga kokku lepitud ajal ilma mõjuva põhjuseta õpiülesannet järele vastama, on hindeks „nõrk“.

11.7. Käitumise ja hoolsuse hindamine

- 11.7.1. Kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise ja hoolsuse kohta kaks korda õppeaasta jooksul Stuudiumi kaudu.
- 11.7.2. Õpilane seab endale käitumises ja hoolsuses eesmärgid, hindab ennast ise selle alusel ning saab tagasisidet klassijuhatajalt.
- 11.7.3. Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis.
- 11.7.4. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase järjekindlus õppeülesannete täitmisel, kohusetundlikkus ja töökus, aga ka kooliasjade korrashoid ja kaasas kandmine.
- 11.7.5. Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele klassijuhataja õppeaasta alguses ja vajadusel täiendavalt õppeaasta jooksul.

11.8. Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord

- 11.8.1. Hinde või sõnalise hinnanguga mittenoostuv õpilane või tema vanem pöördub esmajärjekorras hinde pannud õpetaja poole, kes selgitab hindamise põhimõtteid, korda ja hindekriteeriume ning põhjendab hinde õigsust ja nõuetele vastavust.
- 11.8.2. Kui kompromissi ei saavutata, on õpilasel ja lapsevanemal õigus hindeid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde teada saamist esitades direktorile kirjaliku taotluse koos põhjendusega.
- 11.8.3. Kooli direktor teeb otsuse kaasates aineõpetaja, klassijuhataja ja/või õppealajuhataja ning teavitab otsusest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

11.8.4. Kui osapooled (õpilane, vanem) ei ole otsusega nõus, võib ta pöörduda vaidega kooli õppe- ja kasvatustegevuse üleriiklikku või teenistuslikku järelevalvet teostava ametniku poole viie tööpäeva jooksul arvates otsusest teadasaamisest.

11.9. Õpilase järgmisesse klassi üleviimise, täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise kord

11.9.1.1.-3. kooliastmes jäetakse õpilane täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest tuleks välja panna aastahinne «puudulik» või «nõrk». Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne viimase trimestri lõppu.

11.9.2. Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või - hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk” või anda samaväärne sõnaline hinnang.

11.9.3. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse. Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

11.9.4. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik“, „nõrk“, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

11.9.5. 1.–3. kooliastmes viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmisse klassi üle enne õppeperioodi lõppu. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 30. augustiks.

11.10. Põhikooli lõpetamine

11.10.1. Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt rahuldavad, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50% maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

11.10.2. Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kahes õppeaines „nõrk” või „puudulik” viimane aastahinne või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

11.10.3. Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli

lõpueksamitöö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksami korraldamise tingimustele ja korrale.

11.10.4. Põhikooli lõputunnistus väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel lihtsustatud õppe õpilasele, kelle viimased aastahinded kõikides õppeainetes on vähemalt „rahuldavad” ning kes on sooritanud eesti keele ja matemaatika koolieksami ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami.

11.10.5. Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes õpib keelekümblusklassis või kes asus eesti õppekeelega koolis või klassis õppima viimase kuue õppeaasta jooksul, võib eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena ühtsete ülesannetega lõpueksami, mis on ühitatud B1- või B2-taseme eksamiga.

12. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

12.1. Haridusliku erivajadusega õpilase (edaspidi HEV-õpilane) õppe korraldamisel lähtub kool kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt HEV-õpilane õpib üldjuhul kooli tavaklassis.

12.2. Hariduslike erivajadustega (HEV) õpilaste õppekorralduse põhimõtted:

- erivajaduste (sh andekuse) võimalikult varajane märkamine;
- erivajaduste määratlemisel kohene tugiteenuste rakendamine;
- erivajadustest lähtuvalt soodsa arengukeskkonna loomine;
- lapse ja perekonna kaasamine arendus/õpetustegevusse, sh nõustamine, juhendamine (sh arenguestlused) jm;
- spetsialistide kaasamine arendus-/õpetustegevusse, s.o meeskonna- ja võrgustikutöö korraldamine.

12.3. Kooli tugisüsteemi moodustavad õpetajad ja tugispetsialistid. Koolis töötavad tugispetsialistid: HEV-koordineerija, eripedagoog, logopeed, sotsiaalpedagoog.

12.4. Hariduslike erivajadustega õpilaste tööd koordineerib koolis HEV-koordineerija.

12.5. HEV-koordineerija toetab ja juhendab õpetajaid hariduslike erivajaduste väljaselgitamisel ning teeb ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.

12.6. Õpilase hariduslike erivajaduste väljaselgitamiseks viiakse koolis läbi pedagoogilist hindamist ja õpilase käitumise vaatlust. Saadud teave koondatakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile. Vajadusel soovitatakse lapsevanemale õpilase psühholoogilist hindamist või meditsiinilisi uuringuid väljaspool kooli.

12.7. Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitusel õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitusel ning nõustamiskomisjoni soovitusel õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardis.

- 12.8. Igale HEV-õpilasele avab HEV-koordineerija individuaalse arengu jälgimise kaardi.
- 12.9. Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib kool teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis, õppekeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, siis koostatakse muudatuste rakendamiseks individuaalne õppekava.
- 12.10. Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb andekusest, tagab kool talle individuaalse õppekava rakendamise ja vajadusel täiendava juhendamise aineõpetaja poolt, võimalusel teiste vastava valdkonna spetsialistide haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu.
- 12.11. Kooli pakutavate tugiteenuste rakendamise eesmärk on võimalikult varajane haridusliku erivajaduse märkamine ja püüd ennetada õpi-, käitumis- ja suhtlemisprobleeme.
- 12.12. Tugiteenused on suunatud õpiraskustega, käitumisprobleemidega, tervisehäiretega, pikemaajaliselt õpikeskkonnast eemal viibivatele, koolikohustust mittetäitvatele, kooli õppekeelt ebapiisavalt valdavatele ja andekatele õpilastele.
- 12.13. Tugiteenused direktori või tema volitatud koolitöötaja otsusega:
- õpiabirühmad ajutiste õpiraskustega õpilastele;
 - õpilase vastuvõtmine õpiabirühma;
 - individuaalse õppekava (IÕK) rakendamine.

IÕK on hariduslike erivajadustega õpilase jaoks koostatud õppekava, mis loob õpilasele tingimused võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks. IÕK-s määratakse vastavalt vajadusele kooli õppekavaga võrreldes kõrgendatud või vähendatud nõuded õppesisule ja õpitulemustele ühes või mitmes aines. IÕK lähtub kooli õppekavast, ainekavadest ja hindamisjuhendist. IÕK koostamise korra koolis kiidab heaks kooli õppenõukogu ja kinnitab direktor käskkirjaga, vajalik lapsevanema nõusolek.

- 12.14. Tugiteenused nõustamiskomisjoni otsusest või rehabilitatsiooniplaanist lähtuvalt:
- lihtsustatud õppekava rakendamine tavaklassis
 - terviseseisundist tuleneva koduõppe rakendamine.

HEV-õpilaste klasside moodustamine:

- lihtsustatud õppel olevatele õpilastele;
 - väikeklassid autismi spektri häiretega ning aktiivsus- ja tähelepanuhäiretega õpilastele;
 - tundeelu-ja käitumisraskustega õpilastele;
 - liitpuuetega õpilastele;
 - vajadusel ühele õpilasele keskendatud õpe.
- 12.15. HEV-õpilaste õppe korraldamisel lähtub kool dokumendist „Õpilase arengu toetamise ja tugisüsteemide rakendamise kord Mäetaguse Põhikoolis“. Vastav kord on kehtestatud direktori käskkirjaga.
- 12.16. „Õpilase arengu toetamine ja tugisüsteemide rakendamine Mäetaguse Põhikoolis“ ja „Hariduslike erivajadustega õpilaste tugigrupi töökorraldus“ on avaldatud kooli kodulehel.

13. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine

- 13.1. Kool korraldab õpilaste teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.
- 13.2. Läbiva teema "Elukestev õpe ja karjääri planeerimine" käsitlemine lepitakse kokku õpetajate koostöös.
- 13.3. 8.-9. klassi õpilaste üheks valikaineiks on karjääriõpetus, mille raames toimuvad õppekäigud ja töövarjupäev.
- 13.4. Karjääriteenust osutab Eesti Töötukassa karjäärispetsialist koostöös karjääriõpetuse õpetaja, klassijuhatajate ning aineõpetajatega.
- 13.5. Karjäärinõustamisel:
 - selgitatakse enda vajadusi ja eesmärke;
 - hinnatakse enda olemasolevaid ja edasiarendamist vajavaid teadmisi ja oskusi;
 - täpsustatakse töö- ja õppesoove;
 - arutatakse kutse- õppe- ja töövaliku otsuste tegemist;
 - hinnatakse oma kutsesobivust ja isiksuse omadusi;
 - saadakse teavet tööturul toimuvast, õppimisvõimalustest, elukutsetele esitatavatest nõuetest ja töötõotamisallikatest;
 - kavandatakse edaspidiseid tegevusi.
- 13.6. Karjääriplaneerimisega seotud teemasid käsitletakse läbiva teemana ainetundides, klassivälises ühistegevuses, õppekäikudel ja spetsiaalsetes loengutes.
- 13.7. Karjääriõpetus läbiva teemana õppekavas:

Elukestva õppe ja karjääri planeerimisega õppetöös taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

Õpilast suunatakse teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning kutseplaanide konkreetsemaks muutumisele; arendatakse tema õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisioskusi ning teabega ümberkäimise oskusi. Ainetundides arendatakse oskust seada endale eesmärke ning tegutseda neid ellu viies

süsteemselt; kujundatakse õpilase valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tutvustatakse haridus- ja koolitusvõimalusi. Valikainetes ja ringitundides tutvuvad õpilased erinevate ametite ja elukutsetega, töösuhteid reguleerivate õigusaktidega ning kodukoha majanduskeskkonnaga.

I kooliaste

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes aitab õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab esmaste õpiharjumuste ja -oskuste omandamist. Keskendutakse püsivuse, iseseisvuse, korra hoidmises ja vastutustunde arendamisele. Õpilane saab õppetegevuse käigus esmased koostöö oskused klassikaaslastega, õpib teistega arvestama ning end paremini tundma.

Esimeses kooliastmes õpetatakse lastele nende east lähtuvalt probleemide lahendamise oskusi ning teadmisi sellest, et vajadusel tuleb küsida täiskasvanu abi.

Õpilane õpib baasoskusi igapäevaseks koolieluks – ta õpib oma tegevuse eesmärgistamist ja seatud eesmärkide täitmist, võtab vastutuse oma kooliasjade ja õppevahendite kaasas kandmise ning korrashoiu eest, jõuab õigeaegselt tundi, arvestab kaasõpilastega. Mänguliste tegevuste abil aidatakse õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Tundides toimuvad vestlused teemal „Minu lemmiktegevused“, „Kelleks tahan saada“ jne. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid. Sõltuvalt tunniteemast räägitakse ainetundides ka töö tähtsusest ning erinevatest ametitest. Õpilane teab oma vanemate ameteid ja oskab neid kirjeldada. Võimalusel korraldatakse õppekäike Alutaguse vallas olevatesse ettevõtetesse või õpilase vanema töökohta.

Kord aastas korraldab kool laada, kus õpilased saavad kaubelda enda valmistatud (vanema toetusel tehtud) käsitöö esemete ning küpsetistega, see ettevõtmine toetab õpilaste ettevõtlikust ja annab reaalse kogemuse kauplemiseks ettevalmistamisel ning kauplemisel.

Kool toetab õpilase huvitegevuse arendamist pärast kooli, pakkudes võimalust osaleda tasuta huviringides.

II kooliaste

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Tähelepanu all on üksteise suhtes tähelepanelikkuse, hoolivuse, austuse arendamine ning kaasõpilaste/kooli töötajatega arvestamise oskus. Arendatakse koostöö oskust, niisamuti oma tegevuse eesmärgistamist, eesmärkide täitmise nimel süsteemset töötamist ning vastutusevõtmise oskust. Selleks on õpilasel võimalus osaleda koolis toimuvate ettevõtmiste planeerimisel, korraldamisel ja läbiviimisel. Õpilane eristab oma tugevaid ja nõrku külgi ning seostab neid erinevatel kutsealadel töötamise eeldustega. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega. Ainetundides räägitakse selle aine või valdkonna silmapaistvatest esindajatest ja isikuomadustest, mida selles ametis vaja. Ainevaldkonnast lähtuvalt koostatakse esitlusi või referaate tuntud inimestest ja nende elust ning ametist. Jätkuvad ainesisesed vestlused teemal „Minu lemmiktegevus“, „Kelleks tahan saada“ jne. Õpilastel on võimalus valmistada temaatilisi esitlusi, kollaaže jms.

Koolitundidesse kutsutakse oma ametist rääkima erinevate elukutsete esindajaid, jätkatakse ettevõtete külastustega.

Kord aastas korraldab kool laada, kus õpilased saavad kaubelda enda valmistatud käsitöö esemete ning küpsetistega, see ettevõtmine toetab õpilaste ettevõtlikust ja annab reaalse kogemuse kauplemiseks ettevalmistamisel ning kauplemisel. Õpilaste huvitegevuse arendamiseks pärast kooli on neil võimalus osaleda erinevates huviringides koolis.

III kooliaste

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esmaste kutsevalikutega seostamisele. Õpilasi

juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Õpilasi suunatakse ja õpetatakse otsima vajalikku infot, mis on seotud edasiõppimisega ja elukutsevalikutega, aga ka tööturu trendidega. Kooli kutsutakse maakonna erinevatest õppeasutustest ja õppimisvõimalustest rääkima gümnaasiumide ja kutsekoolide esindajad. Õpilastel on võimalus tutvuda oma maakonnas asuvate gümnaasiumide ja kutsehariduskeskuse tööga, neis koha peal käies. Tähtis on käsitleda töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajaks.

Õppekäikude korraldamise eel erinevatesse ettevõtetesse kogutakse õpilastelt infot selle kohta, mis neid huvitab ja võimalusel võimaldatakse tutvumist soovitud ettevõttega. Õppekäigule järgneb kokkuvõttev arutelu või tagasiside küsitlus. Karjääriõppe raames osalevad õpilased töövarjupäeval.

Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasi julgustatakse osalema vallas organiseeritud õpilasmaleva töös. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada kutsenõustamist. Karjääriõpetuse tundides saab õpilane oskused motivatsioonikirja kirjutamiseks, CV koostamiseks. Koostöös Eesti Töötukassaga saavad õpilased individuaalset karjäärialast nõustamist.

Õpilasi suunatakse arutlema elulaadi eri aspektide üle, seostama oma väärtusi, eeldusi ja reaalseid võimalusi tööturu tegeliku olukorraga, nägema valikute tegemisel alternatiive ning selle põhjal otsuseid langetama.

14. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

- 14.1. Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatus korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks iga trimestri algul.
- 14.2. Kooli ja vanemate koostöö koordineerimiseks kutsub direktor üks kord õppeaasta jooksul kokku lastevanemate üldkoosoleku.
- 14.3. Tunnijaotusplaanid, koolis pakutavate huviringide nimistu, aineõpetajate konsultatsioonijad ja muu õppekorraldust ning tugiteenuseid puudutav info on kättesaadav kooli kodulehel.
- 14.4. Stuudiumi kaudu saab õpilane ja vanem teavet õppesisu, koduste õppeülesannete, õppe edukuse, puudumiste, hilinemiste, käitumise ja hoolsuse kohta ning jooksvat informatsiooni.
- 14.5. Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.
- 14.6. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.
- 14.7. Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga koolis arenguestlusi, mille põhjal lepatakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguestluste korraldamine käib vastavalt koolis kinnitatud arenguestluste korrale.
- 14.8. Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

14.9. Õppe- ja kasvatustöö korralduses võimaldatakse õpilasel:

- saada nõustamist kooli sotsiaalpedagoogilt;
- saada nõustamist õppe- ja kasvatustööd puudutavates küsimustes õppealajuhatajalt.

15. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

15.1. Õpetajad kuuluvad ainevaldkonniti ainesektsioonidesse. Ainesektsiooni tööd koordineerib ainesektsiooni juht.

15.2. Koolis on 6 ainesektsiooni:

- humanitaarained;
- võõrkeeled;
- loodus- ja reaalsained;
- loovained;
- kehaline kasvatus;
- algklassid.

15.3. Ainesektsiooni eesmärk on õppetöö, metoodiliste ja kasvatuslike tegevuste ning arendustöö teostamine ja koordineerimine oma valdkonnas.

15.4. Ainesektsiooni põhiülesanded:

- ainevaldkonnakavade koostamine nende korrigeerimine ja uuendamine, vastavusse viimine põhikooli riikliku õppekavaga;
- õppetöö valdkondlike tulemuste hindamine ja analüüs;
- ainealase klassivälise töö kavandamine;
- õppenõukogu töö ettevalmistamisele kaasaaitamine;
- välissidemete arendamine ja loomine omas valdkonnas;
- avalikkuse informeerimine oma tegevusest, ürituse korraldanud õpetaja kirjutab toimunust kokkuvõtte, et see avalikustatakse (kooli koduleheküljel, kooli Facebooki leheküljel, „Alutaguse Elu“);
- kooli juhtkonna regulaarne informeerimine ainesektsiooni tööst.

15.5. Vastavalt vajadusele koondutakse töögruppideks, mis tegelevad kooli arendustegevusega või mõne muu hetkel koolis päevakohase õppe- või kasvatustegevuse teemaga.

15.6. Koolis töötavad töögrupid:

- õppekava töögrupp;
- arengukava töögrupp;
- HEV-lastetugigrupp
- Liikuma Kutsuva Kooli töögrupp

15.7. Klassiõpetaja ja aineõpetaja kujundab kooli õppekava alusel välja ainekaardi, mis arvestab klassi omapära ja suundumust, õpilaste vaimseid ja kooli materiaalseid ressursse.

15.8. Õpetaja ainekaart on õpetaja töövahend, mis pidevalt täieneb ja muutub. Ainekaardi koostamine ja arendamine kuulub klassiõpetaja ja aineõpetaja pädevusse.

15.9. Ainekaardid on vormistatud trimestrite kaupa.

- 15.10. Ainekaartides on kirjas õppeaine nimi, tundide maht, tunnis kasutatavad õppematerjalid ja õppevahendid, trimestri läbitavad põhilised teemad, õpitulemused ja trimestri jooksul planeeritud üritused õppeaine raames. Samuti kirjeldatakse ainekaardil hindamiskorraldust aines. Ainekaardid esitab õpetaja Stuudiumisse.

16. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- 16.1. Kooli põhikooliosa õppekava koostamises ja arendamises kasutatakse erinevaid töövorme. Selles töös osalevad kõik pedagoogid.
- 16.2. Õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor.
- 16.3. Kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatustaotluse alusel, mis tuleb esitada kooli direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega. Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik.
- 16.4. Kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajaduse tekkimisel seoses muudatustega õigusaktides algatab kooli direktor.
- 16.5. Esitatud asjakohase taotluse korral valmistatakse õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma poolt ette kooli õppekava muudatused kooskõlas kehtiva õigusega kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõuna.
- 16.6. Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. Arvamuse küsimisel lähtub kooli direktor „Haldusmenetluse seaduses“ §-st 16.
- 16.7. Kooli õppekava kehtestatakse kooli direktori poolt käskkirjaga, mis vastab „Haldusmenetluse seaduses“ sätestatud nõuetele.
- 16.8. Kool avalikustab, tulenevalt põhikooli – ja gümnaasiumiseaduse §69 lõikes 1 sätestatud nõudest, kooli õppekava koos muudatustega kooli veebilehel ja loob kooli raamatukogus võimalused kooli õppekavaga tutvumiseks.